

ANALIZA STRATEGII BEZPIECZEŃSTWA PAŃSTWA

SZWAJCARIA

Marcin Niedopytalski

Ekspert do spraw
ochrony osób i mienia
Cyber Security

OMÓWIENIE PRACY

Rozdział I Podsystem Obronny

1. Działania dyplomatyczne
2. Działania w sferze militarnej
3. Uczelnie wojskowe i edukacja wojskowa w Szwajcarii
4. Działania służb specjalnych w sferze obronnej
5. Produkcja obronna

Rozdział II Podsystem Ochronny

1. Wymiar sprawiedliwości
2. Zagrożenie terrorystyczne
3. Bezpieczeństwo i porządek publiczny
4. Ochrona granicy państwowej

Rozdział III Podsystem Społeczny

1. Demografia
2. Ochrona i umacnianie tożsamości narodowej
3. Działania mediów na rzecz bezpieczeństwa
4. Wzmacnianie bezpieczeństwa żywnościowego

PODSYSTEM OBRONNY

1. Działania dyplomatyczne.
2. Działania w sferze militarnej.
3. Uczelnie wojskowe i edukacja wojskowa w Szwajcarii.
4. Wywiad i kontrwywiad
5. Służby bezpośrednio chroniące Rząd.
6. Produkcja obronna

1. Szwajcaria nie jest członkiem Unii Europejskiej, ale utrzymuje bardzo bliskie relacje z UE poprzez umowy bilateralne. Stosunki Szwajcarii z UE opierają się na długotrwałej współpracy w różnych dziedzinach, w tym w zakresie handlu, badań naukowych, transportu czy swobody przepływu osób.
2. Szwajcaria trzyma silne siły zbrojne, ale ich głównym zadaniem jest obrona narodowa, a nie interwencje wojskowe za granicą. Armia Szwajcarii opiera się na systemie obrony terytorialnej gdzie większość obywateli (mężczyzn) jest zobowiązana do odbywania służby wojskowej.

Szwajcarska Armia liczy na dzień pozyskania informacji 101 584 tys. czynnych żołnierzy oraz dzieli się na typy: Wojska Lądowe: 241 czołgów, 7 747 pojazdów, 239 artylerii Wojska Powietrzne: (147 szt. aktywnych jednostek oraz 125 szt. w rezerwie) w tym łącznie 80 myśliwców, 30 samolotów transportowych, 80 samolotów treningowych, 3 samoloty do zadań specjalnych, 76 helikopterów.

Broń jądrowa – Szwajcaria nie posiada własnych arsenałów broni jądrowej, ale aktywnie uczestniczy w międzynarodowych traktatach dotyczących rozbrojenia i kontroli broni, jak np. w Traktacie o Nierozprzestrzaniu Broni Jądrowej (NPT).

3. W Szwajcarii najważniejszą uczelnią wojskową jest Akademia Wojskowa (MILAK) przy Politechnice Federalnej w Zurychu (ETH Zurich). Jest to centrum szkoleniowe i naukowe dla zawodowych oficerów szwajcarskich sił zbrojnych, a także uznane międzynarodowo centrum kompetencji w dziedzinie nauk wojskowych
4. Szwajcarski Federalny Urząd Wywiadu (NDB – Nachrichtendienst des Bundes) NDB jest główną służbą wywiadowczą Szwajcarii, odpowiedzialną za zbieranie informacji na temat zagrożeń zewnętrznych oraz monitorowanie działalności wywiadów innych państw. NDB prowadzi także działalność kontrwywiadowczą, przeciwdziałając szpiegowi oraz działalnościom szkodliwym dla Szwajcarii.
5. Brak informacji odnośnie służb pełniących bezpośrednią ochronę nad członkami rządu.
6. Szwajcarski sektor obronny jest stosunkowo mały, ale bardzo zaawansowany technologicznie i ukierunkowany na samoobronę. Główne obszary produkcji obronnej:

Produkcja uzbrojenia i amunicji: Broń strzelecka w Szwajcarii produkowane są różne rodzaje broni, w tym karabiny, pistolety i karabiny maszynowe. Najbardziej znane to karabin szturmowy SIG 550 i jego nowsze wersje, a także pistolety firmy SIG Sauer (choć SIG Sauer stał się międzynarodową marką, to jego korzenie sięgają Szwajcarii). Szwajcarskie firmy takie jak RUAG Ammotec produkują amunicję wojskową, myśliwską i sportową, zarówno na potrzeby sił zbrojnych Szwajcarii, jak i dla innych państw.

PODSYSTEMY W KONTEKŚCIE SZWAJCARII – MOCNE I SŁABE STRONY

MOCNE STRONY

1. Jedna z najbardziej stabilnych gospodarek na świecie, wspierana przez neutralność polityczną, wysoką jakość rządu i rozwiniętą demokrację bezpośrednią.
2. Banki i instytucje finansowe są uznawane za jedne z najbardziej niezawodnych, co przyciąga kapitał z całego świata. Sektor ten odgrywa kluczową rolę w gospodarce kraju.
3. Szwajcaria regularnie zajmuje wysokie miejsca w rankingach innowacyjności. Posiada światowej klasy uczelnie (np. ETH Zürich), co sprzyja rozwojowi technologii i nauki.
4. Wysokie dochody, rozwinięta infrastruktura, niska przestępczość i piękne środowisko naturalne czynią Szwajcarię atrakcyjną dla mieszkańców i turystów.
5. Neutralność Szwajcarii pozwala jej pełnić funkcję mediatora w konfliktach międzynarodowych. W Genewie mieszczą się kluczowe organizacje, takie jak WHO czy Czerwony Krzyż.
6. Stosunkowo stabilna i rosnąca populacja, z dodatnim przyrostem naturalnym.
7. Wielojęzyczność (niemiecki, francuski, włoski, retoromański) i otwartość na różnorodność wzmacniają społeczną spójność i przyciągają inwestycje międzynarodowe.

SŁABE STRONY

1. Mieszkanie, żywność i usługi są w Szwajcarii jednymi z najdroższych na świecie, co może stanowić wyzwanie nawet dla dobrze zarabiających mieszkańców.
2. Szwajcaria ma ograniczoną liczbę konsumentów, co zmusza firmy do intensywnego eksportu.
3. Gospodarka kraju jest mocno uzależniona od eksportu dóbr i usług, co czyni ją wrażliwą na zmiany w globalnej koniunkturze.
4. Choć Szwajcaria stawia na zrównoważony rozwój, intensywne turystyka i przemysł mogą wywierać presję na środowisko naturalne.
5. Regulacje dotyczące zatrudnienia, szczególnie dla osób spoza UE/EFTA, mogą być restrykcyjne i utrudniające dostęp do rynku pracy.
6. Starzejąca się populacja i potrzeba przyciągania wykwalifikowanych pracowników mogą obciążać systemy socjalne w przyszłości.
7. Neutralność, choć zwykle korzystna, może być postrzegana

PODSYSTEMY W KONTEKŚCIE SZWAJCARII – SZANSE I ZAGROŻENIA

SZANSE

1. Rozwój technologii i innowacji
2. Wdrażanie zrównoważonych rozwiązań w energetyce, transporcie i przemyśle może wzmocnić pozycję Szwajcarii jako lidera w ochronie środowiska, przyciągając "zielone" inwestycje..
3. Rosnące napięcia geopolityczne mogą zwiększyć zapotrzebowanie na neutralne państwa pełniące rolę mediatorów. Szwajcaria może wzmocnić swoją pozycję jako centrum dialogu i rozwiązywania konfliktów.
4. Piękne krajobrazy, doskonała infrastruktura oraz renoma w dziedzinie medycyny i wellness mogą przyciągać coraz więcej zamożnych turystów.
5. Choć Szwajcaria nie jest członkiem UE, utrzymuje silne relacje z Unią i innymi regionami świata. Możliwość dalszego rozwijania partnerstw gospodarczych i handlowych może zwiększyć jej wpływy.
6. Rozwój nowych sektorów gospodarki, takich jak gaming,

ZAGROŻENIA

1. Jako kraj mocno uzależniony od eksportu i globalnej stabilności finansowej, Szwajcaria może ucierpieć podczas globalnych recesji, wojen handlowych czy zakłóceń w łańcuchach dostaw.
2. Zmiany klimatyczne mogą wpłynąć na turystykę oraz zasoby wodne, odgrywające kluczową rolę w energetyce i rolnictwie.
3. Zmiany w globalnych standardach dotyczących przejrzystości finansowej i walki z unikaniem opodatkowania mogą osłabić konkurencyjność szwajcarskiego sektora bankowego.
4. Wzrost kosztów związanych z emeryturami i opieką zdrowotną może obciążyć systemy socjalne i gospodarkę kraju.
5. Kraje rozwijające się i dynamicznie rozwijające gospodarki, takie jak Chiny czy Indie, mogą zacząć prześcigać Szwajcarię w kluczowych sektorach, takich jak technologie czy farmacja.
6. Wysoka liczba pracowników międzynarodowych może prowadzić do napięć społecznych i trudności z integracją, co mogłoby osłabić spójność społeczną.
7. Wysoko rozwinięta infrastruktura cyfrowa i bankowa czyni Szwajcarię atrakcyjnym celem dla cyberataków, co może wpłynąć na stabilność finansową i bezpieczeństwo danych.

PODSUMOWANIE

Szwajcaria to kraj o wyjątkowej historii i strukturze politycznej, której fundamentami są neutralność, decentralizacja oraz demokracja bezpośrednia. Choć nie należy do żadnego bloku wojskowego, utrzymuje silne i dobrze rozwinięte struktury obronne oraz aktywnie uczestniczy w międzynarodowych działaniach pokojowych. Polityka bezpieczeństwa Szwajcarii jest unikalnym modelem, który łączy obronność terytorialną z neutralnością na arenie międzynarodowej, jednocześnie pozwalając na uczestnictwo w globalnych inicjatywach związanych z utrzymaniem pokoju i stabilności.

Gospodarka Szwajcarii, pomimo ograniczonego dostępu do morza, należy do jednej z najbardziej rozwiniętych na świecie, a kraj ten cieszy się wysokim poziomem życia i stabilnością. Szwajcarski system polityczny, oparty na autonomii kantonów i aktywnej roli obywateli w procesie legislacyjnym, stanowi przykład harmonijnego połączenia tradycji z nowoczesnością.

W kontekście wyzwań, przed którymi stoi współczesny świat, takich jak zmiany klimatyczne, zagrożenia związane z cyberbezpieczeństwem czy rosnąca niestabilność geopolityczna, Szwajcaria nadal pozostaje wzorem skutecznej polityki obronnej i dyplomatycznej, starając się balansować między zachowaniem neutralności a współpracą międzynarodową. Przyszłość Szwajcarii w dużej mierze zależy od jej zdolności do adaptacji do dynamicznych zmian globalnych oraz utrzymania równowagi między tradycją neutralności, a potrzebą współpracy w ramach międzynarodowych struktur bezpieczeństwa.

BIBLIOGRAFIA

1. Popławski D., Szwajcarska polityka bezpieczeństwa, Warszawa 2007.
2. Pułło A., Ustroje państw współczesnych, Warszawa 2007.

NETOGRAFIA

1. <https://pl.tradingeconomics.com/switzerland/population>
2. <https://www.ch.ch/en/political-system/cantons/cantonal-government:role-and-composition/>
3. <https://www.ch.ch/en/political-system/operation-and-organisation-of-switzerland/separation-of-powers/#the-executive-the-federal-council>
4. <https://pl.tradingeconomics.com/switzerland/indicators>
5. <https://web.archive.org/web/20141023100747/http://www.admin.ch/ch/e/rs/101/a4.html>
6. <https://www.europarl.europa.eu/erpl-app-public/factsheets/pdf-chapter/pl/pl-chapter-5.pdf>
7. <https://www.eda.admin.ch/eda/en/fdfa/foreign-policy/international-cooperation.html>
8. https://biblioteka.sejm.gov.pl/wp-content/uploads/2024/10/Szwajcaria_2000_ZW.pdf
9. https://www.globalfirepower.com/country-military-strength-detail.php?country_id=switzerland
10. <https://www.vbs.admin.ch/de/nachrichtendienst>
11. <https://portalobronny.se.pl/geopolityka/szwajcarska-zbrojna-neutralnosc-i-jej-sily-zbrojnetakiej-armii-nie-ma-nikt-w-europie-aa-45Po-nbJU-yzxc.html>
12. <https://www.fedlex.admin.ch/eli/cc/2006/218/de>

NETOGRAFIA C.D.

13. <https://www.bundespatentgericht.ch/>
14. <https://www.euractiv.pl/section/bezpieczenstwo-i-obrona/news/szwajcaria-atak-w-luganouznany-za-terrorystyczny/>
15. <https://www.komputerswiat.pl/aktualnosci/militaria/zamach-na-polska-ambasade-w-berniejedna-z-najwiekszych-zagadek-czasow-prl/wnc9mk5>
16. <https://www.euractiv.pl/section/bezpieczenstwo-i-obrona/news/szwajcaria-atak-w-luganouznany-za-terrorystyczny/>
17. <https://web.archive.org/web/20191009151911/https://www.fedpol.admin.ch/fedpol/en/home/u>
18. <https://www.swissfire.ch/>
19. <https://www.bafu.admin.ch/bafu/en/home/office/divisions-sections.html>
20. <https://www.bazg.admin.ch/bazg/de/home/das-bazg/organisation/operationen.html>
21. <https://www.zh.ch/de/migration-integration/willkommen/polski/zdrowie.html>
22. https://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.desklight-6db5b694-ofac-4a58-b4dd01c4cc34e935/c/10_Figura.pdf
23. <https://www.populationpyramid.net/pl/szwajcaria/2024/>
24. <https://worldpopulationreview.com/countries/switzerland>
25. <https://szwajcariapolakow.ch/o-szwajcarii/demografia/populacja-szwajcarii>
26. <https://gdi.ch/en/publications/trend-updates/diversity-is-part-of-the-swiss-identity>
27. <https://studyabroadaide.com/list-best-universities-switzerland/>
28. <https://www.iamexpat.ch/expat-info/swiss-expat-news/online-media-more-influential-swisstv-and-radio-first-time>
29. <https://blogs.ethz.ch/energy/winter-electricity-supply/>
30. <https://www.bfs.admin.ch/bfs/en/home/statistics/economic-social-situationpopulation/economic-and-social-situation-of-the-population/poverty-deprivation.html>
31. <https://gpseducation.oecd.org/CountryProfile?primaryCountry=CHE&treshold=10&topic=EO>
32. <https://strefaedukacji.pl/szkola-w-szwajcarii-wysoki-poziom-wiele-jezykow-i-rozne-systemy-edukacji-czy-wiesz-ze-szwajcaria-ma-gorskie-szkoly/ar/c5-17369597>
33. <https://osha.europa.eu/pl/about-eu-osha/national-focal-points/switzerland>

